

**А.І. Степаненко, канд. екон. наук,
Головне управління Національного банку України
по м. Києву та Київській області**

МЕХАНІЗМ І ЦІЛІ ДЕРЖАВНОЇ УЧАСТІ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ

На сучасному етапі можна виокремити дві основні цілі державної участі у національній банківській системі. В одному випадку держава бере участь для вирішення власних проблем, в іншому – державна участь є вимушеною та фінансово обтяжливою. У другому випадку державні інвестиції використовуються для санації банківського сектора, який втратив внаслідок різних обставин здатність до самооздоровлення. В обох випадках участь держави у банківському комплексі пов'язана з посиленням її впливу на стратегічне планування розвитку національної банківської системи і оперативне управління її інвестиційною діяльністю.

Цілі участі держави у банках прямо визначають її значення. Прагнення державних органів влади підпорядкувати інтереси національної банківської системи вирішенню власних завдань, як правило, негативно впливають на банківську систему. Це пояснюється тим, що вирішення зовнішніх для національної банківської системи завдань призводить до зміщення пріоритетів в її діяльності: критерій фінансової ефективності діяльності банків перестає бути домінуючим, замінюється критерієм максимізації загальноекономічної ефективності або, що гірше, виконанням директивних вказівок органів влади.

Позитивний вплив державної участі на національну банківську систему спостерігається у тих випадках, коли він спрямований на саму систему, тобто національна банківська система є ціллю, а не засобом для досягнення цієї мети. Такі випадки зазвичай виникають, якщо національна банківська система досягає стану, в якому обсяг накопичених невіршених проблем стримує економічний розвиток держави, або набуває розміру, що загрожує економічній і політичній безпеці держави.

Держава, беручи участь в управлінні національною банківською системою, забезпечує відкритість банківського ринку і доступ до активної економічної діяльності для всіх верств населення і жителів різних районів країни, що також підтверджує доцільність державного регулювання.